

4761 25. Febr. 1897; 2. Beh. af Lovf. om Tilvejebr. af Jordlodder for Landarbejdere. 4762

Maksima, saaledes at mine Tal ere de højeste, der kunne forudsættes for dette Forslags Vedkommende. Det direkte Tilskud, Staten skal hve for at bringe Sagen frem, vil andrage mellem 6 og 7 Mill. Kr. i Løbet af 5 Aar. Flertallet foreslaar 4 Mill., og Mindretallet 5 Mill., saa man vil se, at Forstellen ikke er saa overordentlig stor, at der er nogen Grund til at være betænkeelig derved. Den Sum vil der jo altid være fuldt Bant for i den Jord, der vil blive Statens Ejendom. Derfor kan man, naar man spørger om, hvad det vil koste, undlade i væsentlig Grad at tage Hensyn til disse Summer, fordi det kun er en Ombytning af Værdierne, idet Staten i Stedet for at have Penge vil have Jord til den samme Værdi; Staten vil altsaa ikke blive fattig ved at udbetale disse Penge. Derimod vil Staten saa et direkte Rentetab og paa anden Maade have Udgift derved, og denne vil da for disse 5,000 Huslodder blive i det første Aar 75,000 Kr., i det andet 150,000 Kr., i det tredje 240,000 Kr., i det fjerde 320,000 Kr. og i det femte 400,000 Kr. Ved at inddrage Præstegaardsjorder, vil der blive et Rentetab ved, at de overleveres til Husmændene mod 2 pCt., medens Præsterne tænkes at saa et Vederlag af 3 pCt., saa, at der altsaa bliver et Rentetab af 1 pCt. Dette Rentetab vil i det første Aar udgøre 80,000 Kr., i det andet 160,000 Kr., det tredje 225,000 Kr., i det fjerde 300,000 Kr. og i det femte 375,000 Kr. Dette vil med andre Ord sige, at i det første Aar vil Staten have et Tab af i alt 155,000 Kr., i det andet af 310,000 Kr., i det tredje af 465,000 Kr., i det fjerde af 620,000 Kr. og i det femte af 775,000 Kr. Der vil altsaa igennem de 5 Aar være et Tab af 2,325,000 Kr. eller en gennemsnitlig Udgift aarlig i disse 5 Aar af 465,000 Kr. Derefter vil det Bidrag, Staten har at hve til disse Huslodder, blive 775,000 Kr. Dertil kommer endvidere, at Staten, hvis der tænkes Jællestrift, vil blive nødt til at udlåne den nødvendige Driftskapital, og man kan altsaa regne, at Udgiften vil blive ca. 800,000 Kr. aarlig. Men er det i Grunden saa forsædeligt at hve det, over for en Opgave, der er saa stor, som den, der her tænkes paa? Naar man, som det har vist sig ved for-

stellige Lejligheder, ikke er bange for, af Statskassen at bevilge til det bestidende Landbrug, saaledes som det er sket to Gange tidligere, 865,000 Kr. om Aaret, turde det dog vel ikke være saa uoverkommeligt at bevilge ca. 800,000 Kr. aarlig til Landarbejdere, til den Stand, der trænger saa haardt.

Hvad selve Lovforslaget angaar, antager jeg, at ærede Medlemmer have set det, og jeg skal ikke gennemgaa det Paragraf for Paragraf. Jeg skal kun henpege paa, at vi have søgt at saa en anden Sammensætning, en mere demokratisk Sammensætning af Amtskommissionen, idet vi foreslaa den sammensat saaledes, at Landbrugsministeren vælger den ene Mand, medens de to andre vælges af samtlige Landarbejdere og Husmænd, som ere valgbare til Rigsdagens Folketing. Derved vil man saa dette Forhold ordnet saaledes, at man er sikker paa, at Husmændenes og Landarbejdernes Tarv vil blive varetaget af denne Kommission. Maatte jeg med det samme gøre opmærksom paa, at der i § 6 er indløbet en Trykfejl. Der staar nemlig, at Amtskommissionen og Sogneraadet bør paase, at de omhandlede Jordlodder have en med Hensyn til „Bejrforhold“ hensigtsvarende Beliggenhed. Det har selvfølgelig ikke været min Hensigt, at Amtsrådene og Sognerådene skulle paase, at der var gode Bejrforhold paa disse Lodder. Den Opgave tror jeg ikke, de ville kunne magte. Det har vel været en af Typograferne i Rigsdagens Sæteri, der har været saa vittig at tro det. Der skal selvfølgelig staa „Bejrforhold“. — Jeg skal nu ikke opholde Tinget længere. Jeg haaber, at jeg gennem disse Ord har fremsat mit Standpunkt saa klart og saa kortfattet, som det har været mig muligt, og anbefaler det af mig stillede Ændringsforslag til Tingets Belvilje. Som man vil have set, og som jeg ogsaa har udtalt før, har jeg i Udvalget sluttet mig til forskellige af de af Udvalgets Flertal og af Udvalgets Mindretal stillede Forslag, som gaa ud paa, at naa Forholdet saa nær som muligt, og skulde det se, hvad jeg ikke haaber, at mit principale Forslag skal blive forkastet, saa vil jeg anbefale Tingets Medlemmer at stemme for de Forslag i Udvalgets Indstilling, som jeg har givet min Tilslutning.